

Univerzitet u Nišu, Ekonomski fakultet
Niš, 24. jun 2022.

XXVII Naučni skup
**REGIONALNI RAZVOJ I DEMOGRAFSKI TOKOVI
ZEMALJA JUGOISTOČNE EVROPE**

STRATEGIJSKO FOKUSIRAJE BANAKA NA KONKURENTNOST: ZELENO BANKARSTVO KROZ ASPEKT REGULATORNE PODRŠKE

Kristijan Ristić, PhD*

Aleksandar Živković, PhD*

Rezime: Zeleno bankarstvo je danas u svetu, pored digitalne transformacije poslovanja, ključna determinanta uspeha i konkurentnosti poslovanja banaka. U tom smislu održivo finansiranje postaje nova paradigma poslovanja konvencionanih banaka čijim poslovnim aktivnostima i država i društvo u celini imaju ekološke koristi. Zeleno bankarstvo bazira se na misiji korišćenja inovativnog finansiranja čime se ubrzava prelazak na čistu energiju i adekvatniji odgovor na klimatske promene. U tom smislu zeleno bankarstvo podrazumeva egzistiranje "zelenih" banaka i u isto vreme i "zelenih" strategija i ponuda „zelenih“ proizvoda. Takve inkluzivne strategije u savremenom poslovnoj politici banaka imaju za cilj značajan ekonomski razvoj i promovisanje ekološki prihvatljivih praksi. U radu analiziramo domete regulativa koje institucionalno podržavaju ovakve tendencije.

Ključne reči: zeleno bankarstvo, ekološka održivost, regulative EU.

1. Uvodna razmatranja

Zelena revolucija i "ozelenjavanje" u energetici i uopšte, traje već dve i više decenija i kao takva utiče i ciljano transformiše i finansijski sektor. Kompanije širom sveta involviraju klimatske faktore i ekološku održivost u svoje poslovne strategije i predloge za stvaranje vrednosti čime se uspostavljaju novi standardi i modeli u poslovanjau.

Konceptualna transformacija i okretanje digitalizaciji su jedan od aspekata aktuelnih promena pri čemu će prelazak na "zelenu" privredu biti korenito sveobuhvatan i preodražavajući u svim aspektima privrednih i poslovnih aktivnosti, preduzeća, preduzetnika i finansijskih institucija. (<https://balkangreenenergynews.com/rs/dubinsko-ozelenjavanje-je-kljucno-za-konkurentnost-u-bankarstvu>)

U tom smislu banke su gore koje predstavljaju okosnicu šire privrede, od domaćinstava do državnog nivoa, i koje anticipiraju ove globalne tendencije a pretenduju

* Univerzitet MB Beograd, Poslovni i pravni fakultet, kristijanristic.fpim@yahoo.com

* Univerzitet u Beogradu, Ekonomski fakultet, Beograd, aleksandar.zivkovic@ekof.bg.ac.rs

konkurentnijoj poziciji od onih koje nisu u hitnom postupku ove transformacije koja je od . Tako "ove druge" rizikuju da postanu beznačajne i nekonkurentne u poslovnom ambijentu koji se konstantno menja i unapređuje.

Zelene banke su pre svega budućnost ili kao konkretna poslovna operacija ili sama strategija, prvenstveno zbog toga što se "enviromentalne" promene ne odnose samo na kvalitet životne sredine i okruženja već i na sve sektore privrede i društva.

Dakle novina danas je zelena transformacija poslovanja koja tangira sve učesnike u privrednom ekosistemu. a posebno u fiansijskom. S tim u vezi trendovi u bankarstvu u Evropskoj uniji i drugim velikim privredama već su se promenili. Institucije koje posluju na tržištu Evrope moraju da svoje poslovanje usklade sa propisima i moraju da analiziraju emisije ugljenika kroz svoje lance finansiranja, kao i da anticipiraju i druge klimatske rizike koji su prilično diverzifikovani. Primerice radi pozajmljivanje kapitala za stambenu izgradnju na plavnom području ili za fabriku vozila s unutrašnjim sagorevanjem sve je teže i neprivačnije a i neisplativije dok sa druge strane investicije u inicijative za proizvodnju struje iz obnovljivih izvora i povećanje ušteda energije sve su priuštivije i lakše. (<https://balkangreenenergynews.com/rs/dubinsko-ozelenjavanje-je-kljucno-za-konkurentnost-u-bankarstvu>). To znači da različiti sektori industrije moraju da, kada traže finansiranje, detaljno odgovore na pitanja o svojim emisijama i uticaju na životnu sredinu.

Bankarske institucije u EU već posluju u skladu s postojećim regulatornim okvirom za zeleno finansiranje koje se osmislila i konceptualno usvojila Evropska komisija. Za zemlje u okruženju ili zemlje koje ne pripadaju EU dodatni je izazov prihvatanje ovih tendencija u regulisanju ovog poručja a svakako i neminovnost.

Investitori i kreditori van EU mogu da pripreme svoje poslovanje za budućnost tako što će se sada uskladiti sa strogim propisima EU i u tom smislu je integrisanje principa održivog finansiranja za banke put koji otvara poslovne prilike za izgradnju snažnog portfelja zelene aktive visokog kvaliteta. (Kalkan D., 2020)

Dalje, klimatske promene utiču na fiansijski sistem i zbog svog dalekosežnog uticaja na sve sektore i zvog visokog stepena sigurnosti da će se pojaviti rizici i imati nepovratne posledice ako se ne preduzmu određene mere upravo danas. Međutim, rizici vezani za klimu još uvek nisu u potpunosti procenjeni i uključeni u tekuću procenu imovine. (Hyoungkun P., et al, 2020)

Uloga banaka u finansiranju tranzicije ka zelenoj ekonomiji je da afirmišu privatne investicije, da premoste ponudu i potražnju uz razmatranje čitavog spektra rizika i da procene i valorizuju projekte i sa ekonomske i ekološke perspektive. Iako je nekoliko banaka u svetu pokazalo svoje liderstvo u finansiranju zelenih ili klimatskih projekata, zeleni portfolio većine banaka je i dalje veoma nizak. (Campiglio E, 2018)

Međunarodna fiansijska korporacija (IFC) procenila je ukupne zelene zajmove i kredite banaka u zemljama u razvoju privatnom sektoru u 2016. na približno 1,5 biliona dolara, ili oko 7% ukupnih potraživanja od privatnog sektora na tržištima u razvoju.

Kao odgovor na nedostatak regulatornog i nadzornog okvira, sve veći broj centralnih banaka i regulatora širom sveta postaje svestan svoje uloge i potencijalnog mandata u suočavanju sa klimatskim promenama i rizicima životne sredine sa kojima se suočava bankarski i fiansijski sektor i preduzimanju akcija. (Hyoungkun P., et al, 2020)

Strategijsko fokusiraje banaka na konkurentnost: zeleno bankarstvo kroz aspekt regulatorne podrške

Paralelno, sve više banaka, posebno komercijalnih banaka u privatnom sektoru, počelo je da ozelenjava svoje poslovanje integracijom rizika po životnu sredinu i klimatske promene u svoje strategije i sisteme upravljanja rizicima i uvođenjem zelenih finansijskih proizvoda kako bi proširili svoje poslovne horizonte.

U skladu sa napred navedenim poentiramo da u ovom trenutku ne postoji univerzalno prihvaćena definicija zelenog bankarstva i ona se veoma razlikuje od zemlje do zemlje.

Međutim, neki istraživači i organizacije pokušali su da dodu do sopstvene definicije. Indijski institut za razvoj i istraživanje bankarske tehnologije, koji je osnovala Rezervna banka Indije, definisao je zeleno bankarstvo kao krovni termin koji se odnosi na prakse i smernice koje banke čine održivim u ekonomskim, ekološkim i društvenim dimenzijama. (Hyoungkun P., et al, 2020)

Zeleno bankarstvo je slično konceptu etičkog i socijalnog bankarstva, koji počinje sa ciljem zaštite životne sredine, jer uključuje promovisanje ekološke i društvene odgovornosti uz pružanje odličnih bankarskih usluga. (Mazzucato M., 2018)

Zeleno bankarstvo se može nazvati i društvenim ili odgovornim bankarstvom jer pokriva društvenu odgovornost banaka prema zaštiti životne sredine, ilustrujući da se socijalna pitanja često ukrštaju sa pitanjima životne sredine.

Zato sje zeleno bankarstvo suštinski i socijalno. Socijalno bankarstvo se široko definiše kao bavljenje nekim od najhitnijih pitanja našeg vremena i ima za cilj da ima pozitivan uticaj na ljude, životnu sredinu i kulturu u smislu bankarstva. Slično tome, odgovorno bankarstvo obuhvata snažnu posvećenost banaka održivom razvoju i adresiranje društveno odgovornog poslovanja kao sastavnog dela njihovih poslovnih aktivnosti.

Konačno, zeleno bankarstvo može biti podskup održivog bankarstva koje teži da obuhvati šire ekološke i društvene dimenzije. (Hyoungkun P., et al, 2020, Kalkan D., 2020)

2. Zeleno bankarstvo: Konvergencija finansijske stabilnosti i ekološke održivosti - uloga finansijskih regulatora

1. Centralna banka i klimatske promene

Kako finansijski rizici od klimatskih promena postaju sve očigledniji i relevantniji za bankarski sektor, sve veći broj centralnih banaka i finansijskih regulatora ih shvataju ozbiljnije. Rizici povezani sa klimom postaju finansijski rizici i stoga je briga o klimatskim rizicima u okviru mandata centralnih banaka i supervizora.

Radna grupa za finansijsko otkrivanje podataka u vezi sa klimom (TCFD) je osnovao Odbor za finansijsku stabilnost, koji je međunarodno telo koje prati i daje preporuke o globalnom finansijskom sistemu, sa ciljem da razvije dobrovoljna, dosledna obelodanjivanja finansijskog rizika u vezi sa klimom koja bi bila od pomoći investitorima, zajmodavcima, osiguravajućim kompanijama i menadžerima za upravljanje imovinom u identifikovanju i upravljanju finansijskim rizicima. Slično tome, Grupa za proučavanje održivih finansija G20 je stvorena da identifikuje prepreke za zeleno finansiranje i unapredi finansijski sistem kako bi se mobilisao privatni kapital za zelena i održiva ulaganja. (Aleksandar K., 2016)

Iako su ove vrste okvira i inicijativa vođene od strane industrije glavni pokretači inovacija i upravljanja rizicima, javni sektor, odnosno centralne banke i finansijski regulatori, takođe moraju igrati pomoćnu ulogu u uključivanju zelenih finansija i osiguravanju da se rizici vezani za klimu pravilno mere. (Batten S., et al, 2016)

Međutim, mnoge centralne banke i dalje oklevaju da ublaže kapitalne zahteve za zeleno kreditiranje bez jasnih dokaza da zeleno finansiranje zaista nosi manje rizike. Sada se otvaraju mnoge debate u vezi sa klimatskim promenama i ekološkim mandatom centralnih banaka i finansijskih regulatora. (Hyoungkun P., et al, 2020)

Prema statutu Banke za međunarodna poravnanja (BIS), centralna banka se definiše kao banka kojoj je poverena dužnost regulisanja obima valute i kredita u zemlji. Centralne banke su istorijski imale tri glavne funkcionalne uloge, a to su da održavaju stabilnost cena i finansijsku stabilnost, da podržavaju finansijske potrebe zemlje u vreme krize i da ograniče zloupotrebu njenih finansijskih ovlašćenja u normalnim vremenima. Pored toga, od centralnih banaka se često traži da doprinesu stabilizaciji deviznog kursa, stvaranju radnih mesta i podsticanju ekonomskog rasta.

Centralne banke često deluju kao finansijski regulatori koji definišu pravila za bankarske i nebankarske finansijske institucije, kao što su minimalni kapitalni zahtev i posebna ograničenja za određene vrste pozajmljivanja. Međutim, postoje i drugi slučajevi u kojima se uspostavlja nezavisno nadzorno telo sa ovlašćenjem finansijske regulative i supervizije, dok se centralna banka fokusira isključivo na monetarnu politiku. (Živković, Lakić Ristić, 2019)

Nedavna finansijska kriza između 2007. i 2008. je zaista ubrzala i proširila ulogu centralnih banaka kao čuvara finansijskog sistema i kao zajmodavca u krajnjoj instanci. U tom smislu, glavni posao centralne banke je kontrola inflacije i makroekonomske i finansijske stabilnosti. (Battistin S., et al, 2017)

Stoga, u užem smislu, procena rizika povezanih sa klimom i prilagođavanje monetarne i makroprudencijalne politike u skladu sa tim može se smatrati prekoračenjem svog mandata. (Dikau S., 2018, 2019; Hyoungkun P., et al, 2020)

Međutim, pristupi intervencijama politike zelenog bankarstva imaju tendenciju da se razlikuju između zemalja u razvoju i razvijenih zemalja, iako se mere koje preduzimaju prudencijalni organi u razvijenim zemljama razlikuju. privredni sektori. Oni verovatno imaju jednu od najširih mreža, dometa i baze klijenata i mogu promeniti ponašanje potrošača povećanjem i preusmeravanjem toka finansiranja ka investicijama sa niskim emisijama ugljenika i klimatskim promenama

Mnoge međunarodne i lokalne banke su preduzele različite inicijative zelenog bankarstva kako bi iskoristile poslovne prilike, upravljale rizicima, uskladile se sa nacionalnim i regionalnim propisima i smernicama, omogućile zemljama da ispune svoje klimatske ambicije i podstakle korporativnu društvenu odgovornost. (Campiglio E., 2018)

Konačno, neke banke smatraju zeleno bankarstvo kao aktivnost u vezi sa društveno odgovornim poslovanjem jer vide rastuće zahteve svojih klijenata da banke budu zelenije i održivije i predviđaju potencijalne reputacione rizike.

2. Dometi institucionanih regulativa o zelenom finansiranju u EU

Evropska komisija je 21. marta 2019. godine organizovala svoju drugu konferenciju na visokom nivou o održivim finansijama.

Cilj je bio da podstakne globalni pristup zelenim finansijama i pruži priliku da se na koherentan način razgovara o načinima za usmeravanje privatnog kapitala ka održivim projektima.

(<https://ec.europa.eu/environment/archives/enlarg/pdf/handbook/handbook.htm>)

Navedeni ciljevi se mogu grupisati u sledeće sentence, i to:

- usmeriti tok javnog i privatnog kapitala prema održivim ulaganjima;
- identifikovati korake koje finansijske institucije i supervizori treba da preduzmu da zaštite stabilnost finansijskog sistema od rizika vezanih za životnu sredinu;
- implementirati navedene politike na panevropskom nivou.

Preporuke o održivim finansijama predstavljaju osnovu akcionog plana o održivom finansiranju koji sadrži sveobuhvatnu strategiju za dalje povezivanje finansija sa održivošću. Ključne mere tog akcionog plana su:

- uspostavljanje jasnog i detaljnog sistema klasifikacije EU - ili taksonomije - za održive aktivnosti. Ovo će kreirati zajednički jezik za sve aktere u finansijskom sistemu.
- uspostavljanje EU oznaka zelenih finansijskih proizvoda. Ovo će pomoći investitorima da lakše identifikuju proizvode koji udovoljavaju ekološkim ili niskokarbonskim kriterijumima.
- uvođenje mera za definisanje obaveza investicionog menadžera i institucionalnih investitora u pogledu održivosti.
- jačanje transparentnosti kompanija u pogledu njihovih mera zaštite životne sredine, socijalne politike i upravljanja (ESG).
- uvođenje „faktora zelene podrške“ u bonitetna pravila EU za banke i osiguravajuće kompanije. (<https://ec.europa.eu/environment/archives/enlarg/pdf/handbook/handbook.htm>)

To znači uključivanje klimatskih rizika u politike upravljanja rizicima banaka i podršku finansijskim institucijama koje doprinose finansiranju održivih projekata. Komisija je dalje usvojila paket mera kojima se sprovodi nekoliko ključnih akcija najavljenih u njenom akcionom planu o održivom finansiranju. Taj paket mera uključuje:

- Predlog uredbe o uspostavljanju okvira za olakšavanje održivih investicija. Ovom uredbom se uspostavljaju uslovi i okvir za postepeno stvaranje jedinstvenog klasifikacionog sistema („taksonomija“) o onome što se može smatrati ekološki održivom ekonomskom aktivnošću. Ovo je prvi i suštinski korak u naporima za usmeravanje ulaganja u održive aktivnosti.
- Predlog uredbe o obelodanjivanjima koja se odnose na održiva ulaganja i rizike održivosti i izmene Direktive (EU) 2016/2341. Ovom uredbom će se uvesti obaveze obelodanjivanja o tome kako institucionalni investitori i investicioni menadžeri integrišu faktore zaštite životne sredine, socijalne politike i upravljanja (ESG) u svoje procese upravljanja rizikom. Delegirani akti će dalje precizirati zahteve za integrisanje faktora ESG u odluke o investiranju, što je deo obaveza institucionalnih investitora i investicionih menadžera prema investitorima i korisnicima.

- Predlog uredbe o izmeni uredbe o referentnom nivou. Predloženim amandmanom stvorice se nova kategorija referentnih vrednosti dozvoljenih i niskih doza ugljenika, što će investitorima pružiti bolje informacije o njihovim ulaganjima u pogledu ugljenika.

Konkretno Komisija je definisala kako investicioni menadžeri, osiguravajuće kompanije i investicioni ili savetnici za osiguranje treba da integrišu rizike održivosti i, gde je to relevantno, ostale faktore održivosti u oblastima organizacionih zahteva, operativnih uslova, upravljanja rizikom i procene ciljnog tržišta. To se sprovело izmenom postojećih delegiranih akata prema UCITS Direktivi 2009/65 / EC, AIFM Direktive 2011/61 / EU, MiFID II direktive 2014/65 / EU, Direktive Solventnost II / 2009/138 / EC i IDD direktive 2016/97 I usvajanjem novih delegiranih akata prema već navedenim i istim direktivama. Već 1. februara 2019. godine Komisija je zatražila savet od ESMA-e, EBA-e i EIOPA-e u vezi sa prekomernim kratkoročnim pritiskom finansijskog sektora na korporacije. Ovaj poziv za savet je deo mere broj 10 iz akcionog plana za finansiranje održivog rasta koji ima za cilj podsticanje održivog korporativnog upravljanja i ublažavanje kratkoročnosti na tržištima kapitala.

Evropski parlament je podržao zakon kojim je postavljen kamen temeljac unije tržišta kapitala, uključujući uredbu o obelodanjivanjima koja se odnose na održiva ulaganja i rizike klimatskih promena i ekološke održivosti. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance_en

S tim u vezi Komisija je osnovala tehničku ekspertsku grupu za održivo finansiranje (TEG) koja bi joj naročito pomogla u razvoju jedinstvenog klasifikacionog sistema za održive ekonomske aktivnosti, kreiranju standarda zelene obveznice EU, i sačinjavanju metodologije za niskokarbonske indekse i parametrizacije obelodanjivanja u pogledu klimatskih promena.

Klimatske promene predstavljaju globalne izazove. Za prelaz na niskokarbonsku ekonomiju biće potrebne ogromne investicije. Javno finansiranje je od presudne važnosti za tranziciju, ali ono neće biti dovoljno. Značajan deo finansijskih tokova biće neophodno pribaviti iz privatnog sektora. Krajnji cilj je povećati mobilizaciju privatnog kapitala prema održivim ekološkim ulaganjima. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance_en

Sve tri komponente - ekološka, socijalna i upravljačka (ESG) - sastavni su deo održivog ekonomskog razvoja i finansija. U kontekstu politike EU, zeleno finansiranje podrazumeva finansijsku podršku ekonomskom rastu, istovremeno smanjujući pritiske na životnu sredinu i uzimajući u obzir socijalne i upravljačke aspekte. (Ristić, Lukinović, Kovačević, 2019)

Zelene finansije takođe obuhvataju transparentnost u pogledu rizika povezanih sa faktorima ESG koji mogu uticati na finansijski sistem, i ublažavanje takvih rizika odgovarajućim upravljanjem finansijskim i korporativnim činiocima. (Ristić K., 2021) Evropska unija snažno podržava prelazak na niskokarbonsku i ekonomičniju i održivu ekonomiju i bila je prva u naporima da se izgradi finansijski sistem koji podržava održivi rast. Pariski klimatski sporazum naročito uključuje obavezu da se finansijski tokovi usklade sa trasom niskokarbonskog i klimatski otpomog razvoja. Postignuće postavljenih ciljeva na nivou EU do 2030. dogovorene u Parizu, uključujući smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte za 40%, potrebno je popuniti investicioni jaz koji se procenjuje na 180 milijardi

Strategijsko fokusiraje banaka na konkurentnost: zeleno bankarstvo kroz aspekt regulatorne podrške

evra godišnje. EU već daje podsticaj da pomogne u privlačenju potrebnih investicija preko Evropskog fonda za strateške investicije i drugim inicijativama. Međutim, obim investicionog izazova je izvan kapaciteta javnog sektora. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance_en

3. Zaključna razmatranja

Koncept zelenog bankarstva još uvek ima ispred sebe dug put dok se u potpunosti ne primeni i ne anticipira u poslovnoj politici banaka. Međutim s druge strane, simultano aktiviranje angažovanja u podizanju svesti o zelenom bankarstvu uzima maha i konceptualno pronalazi put do adekvatne primene. Kreatori politike i institucionalni regulatori sve više shvataju važnost usvajanja intervencija politike zelenog bankarstva kao sredstva za transformaciju finansijskog sektora. Transformacija finansijskih sistema u ovom smislu može da doprinese u pomoći zemljama da ispune svoje klimatske ciljeve a generalno da budu u skladu sa globalnim ciljevima o održivom razvoju koji se odnose i na klimu, i na zaštitu životne sredine i na društvo u celini. Stoga je uloga centralnih banaka i finansijskih regulatora ključna upravo iz razloga što imaju moć da utiču na promene, obavežu na primenu donetih predloga i inicijativa i kontrolišu primenu.

Većina razvijenih zemalja se oslanja na dobrovoljni kodeks ponašanja svojih banaka, dok zemlje u razvoju imaju tendenciju da koriste više regulatornih pristupa za promovisanje aktivnosti zelenog bankarstva, samim time se otvara polja za istraživanje kojim bi se moglo ispitati učinak i efektivnost svakog instrumenta politike zelenog bankarstva. i identifikovati koji pristup je efikasniji ili ima bolje izgleda da uspe. Dakle, ono što je ubuduće potrebno je iskustveno utvrditi najbolju praksu u primeni koncepta zelenog bankarstva a zatim osmisliti i razviti kriterijume prema kojima će se meriti učinak i efektivnost pojedinačnih instrumenta "zelene" politike poslovnih banaka.

Bankarski regulatori ne bi trebalo da ignorišu potencijalne materijalne rizike po finansijsku stabilnost koje predstavlja ekološki neodrživa ekonomska aktivnost. To bi moglo biti signifikacija potencijalnim ograničenjima u empirijskim istraživanjima na ovom polju. Trenutno postojeći fokus na ekološki i društveni rizik i stručnost u bankama su uglavnom na nivou transakcija, gde su ovi rizici potencijalni izvor kreditnog ili reputacionog rizika, iako banke počinju da traže bolje razumevanje svoje izloženosti specifičnim rizicima po životnu sredinu i socijalne šokove koje oni izazivaju.

Literatura

- Alexander K. (2016) Greening banking policy. In: Support of the G20 Green Finance Study Group
- Batten S., Sowerbutts R., Tanaka M. (2016) Let's talk about the weather: the impact of climate change on central banks. Technical report. Bank of England
- Battiston S, Mandel A, Monasterolo I, Schütze F., Visentin G. (2017) A climate stress-test of the financial system. *Nat Clim Chang* 7(4):283–288
- Campiglio E (2018) Climate change challenges for central banks and financial regulators. *Nat Climate Change*

- Dikau S., Volz U. (2018) Central banking, climate change and green finance. In: ADBI working paper series 867. Asian Development Bank Institute, Tokyo
- Dikau, S., Volz U. (2019). Central Bank mandates, Sustainability Objectives and the Promotion of Green Finance
https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance_en
- Hyoungkun P., Dae Kim J. (2020) Transition towards green banking: role of financial regulators and financial institutions, Asian Jurnal of Sustainability and Social Responsibility, Vol. 5, Article number: 5.
- Kalkan, D. (2020), Balkan green energy news, Beograd.
- Mazzucato M, Semieniuk G (2018) Financing renewable energy: who is financing what and why it matters. Technol Forecast Soc Chang 127:8–22
- Ristić K. (2021) Zelene finansije i ekonomski rast, časopis Ecologica, Beograd.
- Ristić, K., Lukinović, M., Kovačević, Ž. (2019), Ekologija, ekonomija i oporezivanje, Ecologica, 26 (94), 289-293
- Živković A., Lakić S., Ristić K. (2019) Monetarni menadžment, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

STRATEGIC FOCUS OF BANKS ON COMPETITIVENESS: GREEN BANKING THROUGH THE ASPECT OF REGULATORY SUPPORT

Abstract: Green banking today, in addition to the digital transformation of business, is a key determinant of the success and competitiveness of banks' operations in the world. In that sense, sustainable financing is becoming a new paradigm of business of conventional banks whose business activities both the state and society as a whole have environmental benefits. Green banking is based on the mission of using innovative financing, which accelerates the transition to clean energy and a more adequate response to climate change. In that sense, green banking implies the existence of "green" banks and at the same time "green" strategies and offers of "green" products. Such inclusive strategies in the modern business policy of banks aim at significant economic development and promotion of environmentally friendly practices. In this paper, we analyze the scope of regulations that institutionally support such

Keyword: green banking, ecological sustainability, regulatory in EU.